

Zwerfafval-apps

Productoverzicht

Inhoud

1. Inleiding	3
Wegwijs in het aanbod van zwerfafval-apps	3
2. Beheren, melden of burgers betrekken	4
3. Overzicht apps	5
HelemaalGroen	5
Litterati App en het Zwerfafvalkompas	6
Opgeraapt.nl	7
Rubbiz	8
Schoonmonitor	9
Schoonkaart van Supporter van Schoon	10

1. Inleiding

Wegwijs in het aanbod van zwerfafval-apps

Voor het registreren van zwerfafval bestaan er veel verschillende applicaties. Maar hoe kies je uit het uitgebreide aanbod? Nederland Schoon wijst je de weg in de zwerfafval-app jungle.

In dit document vind je een overzicht van verschillende apps waarmee vrijwilligers zwerfafval kunnen registreren of aangeven waar zij zwerfafval opruimen. De inzet van apps wordt steeds populairder omdat je met de gegevens inzicht kunt krijgen in het aantal stuks zwerfafval dat wordt opgeruimd, welke soorten of merken zwerfafval veel worden gevonden en op welke plekken wordt opgeruimd.

Voor het maken van een goede keuze is het belangrijk om scherp te krijgen welke informatiebehoefte de app moet bevredigen. Zwerfafval-apps zijn ruwweg onder te verdelen in drie soorten:

- citizen science-apps
- beheer-apps
- melding-apps

In dit productoverzicht vind je uitleg over de verschillende soorten apps en waar deze voor kunnen worden ingezet. De citizen science-apps worden uitgebreid toegelicht. Van elke app is een beschrijving, checklist met functionaliteiten, en eventuele kosten beschikbaar. Ook zijn de contactgegevens van de ontwikkelaar vermeld. Heb je vragen over een app? Dan kun je gemakkelijk zelf contact opnemen.

2. Beheren, melden of burgers betrekken?

Data uit zwerfafval-apps, alleen of in combinatie gebruikt, kunnen van grote waarde zijn voor een zwerfafvalaanpak. Afhankelijk van de app kunnen diverse zaken gemeten worden. Van beeldkwaliteit tot schoonbeleving, stuks zwerfafval tot typen en locatie. En, het helpt het kennisniveau over de aard, karakter en de omvang van zwerfafval te vergroten en accuraat in beeld te brengen.

Drie typen apps

Binnen het aanbod van zwerfafval-apps zijn er drie typen te onderscheiden:

- Citizen science-apps
- Beheer-apps
- Melding-apps

Onderstaand gaan we kort in op de belangrijkste karakteristieken van deze apps.

Citizen science-apps

Maken de inzet van burgers inzichtelijk en betrekken hen bij dataverzameling omtrent (zwerf)afval. Worden vaak gebruikt om opruimacties, informatie over de aard, het type en locatie van het zwerfafval of de reinigingsinzet te delen. Deze vorm van vrijwillige dataverzameling en -deling wordt ook wel citizen science genoemd.

In dit document vind je meer informatie over de volgende apps:

- HelemaalGroen
- Litterati en GoClean
- Opgeraapt.nl
- Rubbiz
- Schoonmonitor
- Supporter van Schoon - Schoonkaart

Beheer-apps

Helpen bij effectief beheer van de openbare ruimte. De data die ermee geoogst worden helpt het afvalbeleid, de schoonambities en (zwerf)afvalaanpak toetsen. Vaak gebruikt door gemeentelijk beheerders of adviesbureaus.

Bekende beheer-apps:

- Apptimize | apptimizeplatform.nl
- iAsset | iasset.nl
- GeoVisia | dataquint.nl
- GBI Beheersysteem (Antea Group) | gbibeheersysteem.nl
- Gisib (DG Groep) | gisib.nl
- DispatchX (SKIALabs) | skialabs.com

Melding-apps

Maken het mogelijk voor burgers, verenigingen en ondernemers om meldingen te doen over de openbare ruimte. Bijvoorbeeld over zwerfafval of bijplaatsingen. De apps verschillen onderling in functionaliteit. Voor sommige apps is een abonnement nodig om gebruik te maken van uitgebreide functionaliteiten.

Bekende melding-apps:

- BuitenBeter
- Fixi
- Verbeter de buurt
- MakkelijkMelden
- Civity Slim melden

HelemaalGroen

Elke groene route telt. Samen kleuren we de kaart van Nederland helemaal groen!

De kracht van HelemaalGroen zit in de vrijheid van de deelnemer. Die bepaalt waar en wanneer hij/zij gaat opschonen. De gebruiker hoeft bij aanvang alleen de app te activeren en na afloop met één druk op de knop de route te uploaden. Deze route verschijnt vervolgens als groen traject op de kaart van Nederland. Na 30 dagen verkleurt deze van groen naar oranje, zodat ervoor gekozen kan worden om deze route opnieuw op te schonen. Zo kan de app strategisch ingezet worden door individuele deelnemers en door gemeenten. Met één blik op de kaart is inzichtelijk waar recent is opgeschoond en waar (nog) niet.

Het gebruiksgemak van de app en de kracht van het individu zijn een ware succesformule gebleken. Met name in Partnergemeenten is een explosieve toename van het aantal HelemaalGroen deelnemers zichtbaar. Doordat werving, stimulering en communicatie met opschonende inwoners makkelijker verloopt via het HelemaalGroen platform is het duidelijk zichtbare resultaat een groenere kaart en een schonere straat. HelemaalGroen heeft meer dan 5000 deelnemers in heel Nederland. Zij hebben samen in het eerste kwartaal van 2021 ruim 54.000 km opgeschoond.

De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- Opschoongebied of opschoonroute
- Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- Beeldkwaliteit van gebied
- Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

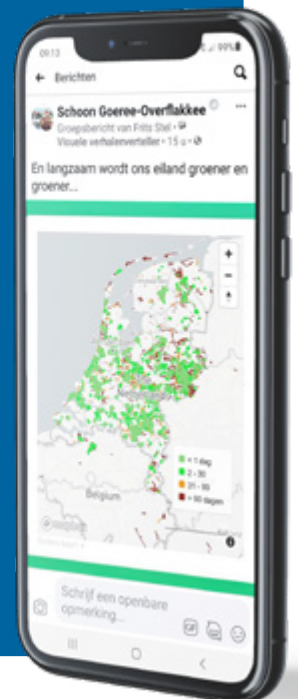
- Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- Gebruikers aansturen of oproepen
- Gebruikers belonen voor hun inzet
- Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers)
- Eigen dashboard met resultaten

Praktijkvoorbeeld

Positieve stimulering werpt z'n vruchten af.
De volgende 2 praktijkvoorbeelden illustreren dat:

In gemeente Berkelland, bakermat van HelemaalGroen, werden het burgerinitiatief en de schone bermen al snel door de gemeente opgemerkt. Door Partner te worden is een vruchtbare samenwerking ontstaan met ongekend resultaat.

Ook bedrijven kunnen als spreekbuis fungeren. Een Brabantse bakker heeft met een prachtige actie de lokale inwoners geënthousiasmeerd. Zij kregen een lekkernij wanneer zij hun opgeschoonde route in de HelemaalGroen-app lieten zien in de winkel. Dergelijke initiatieven leiden tot blijvende resultaten op de lange termijn.

Kosten:

De app is gratis te gebruiken door een iedereen die zich inzet voor een schone omgeving. Omdat ontwikkeling, onderhoud en uitbreiding van de app geld kost is HelemaalGroen afhankelijk van Partners. Door als gemeente of waterschap Partner te worden, kunnen lokale deelnemers extra goed bereikt worden en blijft het motiverende platform in stand.

@ Contactgegevens

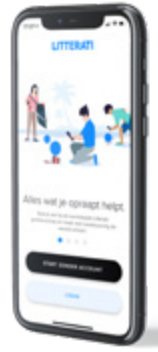
Meer weten?

ANBI Stichting HelemaalGroen | info@helemaalgroen.nl | 06 55773203
app.helemaalgroen.nl | www.helemaalgroen.nl

Litterati App en het Zwerfafvalkompas

De tool voor een volledige zwerfafvalaanpak

De Litterati App is een gratis registratie applicatie voor de smartphone die voorziet in 2 functionaliteiten;

1. Digitale routevastlegging (waar zijn vrijwilligers actief).

Deze looproutes worden door een eenvoudige start/stop functie in de app vastgelegd.

2. Informatie over het gevonden zwerfafval.

Het opgeruimde zwerfafval wordt in beeld gebracht door middel van een foto. Aan deze foto worden coördinaten en registratielabels gekoppeld. Dit levert waardevolle informatie op omtrent hotspot locaties, hoeveelheden, samenstelling, doelgroepen en herkomst van het zwerfafval. Essentiële informatie welke noodzakelijk is voor een goede bronaanpak en het ontwikkelen van preventief beleid. De app kan tevens gebruikt worden voor een afvalbakken inventarisatie en het zichtbaar maken van bijplaatsingen.

Het Zwerfafvalkompas is het dashboard van de Litterati App, gericht op de Nederlandse gebruiker. Het kompas biedt verschillende gebruikersprofielen voor vrijwilligers, overheidsinstanties, bedrijfsleven en scholen. Naast een aantal handige, ondersteunende functies (zoals de uitleen van materialen, vrijwilligersbeheer en een informatiepagina per gemeente) vertaalt het kompas de ruwe data uit de app naar bruikbare informatie en overzichtskaarten. Het afval kan gefilterd worden op merken, type afval en materiaalsoorten. Zowel op landelijk-, provinciaal-, gemeentelijk- of locatieniveau. De app en het Zwerfafvalkompas zijn bijzonder geschikt om in te zetten bij citizen science projecten. Inwoners, overheid, scholen en bedrijfsleven werken samen datagericht aan de preventie van zwerfafval. Download de litterati app: App store of Google Play store. Samen voor Zwerfafvalvrij!

De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- Opschoongebied of opschoonroute
- Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- Beeldkwaliteit van gebied
- Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

- Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- Gebruikers aansturen of oproepen
- Gebruikers belonen voor hun inzet
- Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers)
- Eigen dashboard met resultaten

Praktijkvoorbeeld

Routevastlegging:

Vrijwilligers leggen hun gelopen route vast via de start/stop functie in de app. Vrijwilligers en gemeenten zien in welke gebieden meer en minder zwerfafvalactiviteit is. Vrijwilligers kunnen hier hun opruimronde op afstemmen. Een gemeente kan de inzet van haar buitendienst hierop afstemmen.

Data verzameling:

Vrijwilligers brengen een locatie met data in beeld en maken hiervan melding. De gemeente identificeert op de kaart eenvoudig de hotspot locaties. Snelle analyse van deze hotspots geven zicht op de problematiek en eventuele focusgroepen. De gemeente bekijkt welke preventieve maatregelen genomen kunnen worden. Denk hierbij aan; het plaatsen en/of verplaatsen van afvalvoorzieningen, gesprekken met lokale ondernemers, participatie van scholen, voorlichting, beheer openbare ruimte, evaluatie van het afvalbeleid, APV aanpassingen en evaluatie evenementenbeleid.

Kosten:

Gebruik van de app en het dashboard is gratis voor de individuele gebruiker. Voor brigades, overheidsinstanties, bedrijven en scholen zijn diverse ondersteuningspakketten beschikbaar. Deze worden op maat samengesteld, afhankelijk van de wensen. Kosten variëren tussen € 99 en € 5.500 per jaar.

@ Contactgegevens

Meer weten?

GoClean Nederland
info@goclean-deliemers.nl

Opgeraapt.nl

Opgeraapt.nl is een eenvoudige app waarmee het melden van opgeraapt zwerfafval zo laagdrempelig mogelijk wordt gemaakt. Het is een particulier en gratis initiatief en is gericht op het minimaliseren van de handelingen voor de gebruiker. Slechts het aantikken van een categorie in de app is voldoende om een melding van een geraapt stuk afval te doen.

De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- Opschoongebied of opschoonroute
- Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- Beeldkwaliteit van gebied
- Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

- Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- Gebruikers aansturen of oproepen
- Gebruikers belonen voor hun inzet
- Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers)
- Eigen dashboard met resultaten

“De praktijk is zichtbaar in de app. Er zijn proeven gedaan en een paar duizend stuks zwerfafval geregistreerd.”

Kosten

Gratis

@ Contactgegevens

Meer weten?

Andre Boonzaaijer

andre.boonzaaijer@terrascope.nl

Rubbiz

Zwerfafval opruimen voor een goed doel

De app werkt eenvoudig: is iemand in een gesponsorde zone? Dan betaalt de sponsor 0,11 euro voor elke foto met zwerfafval aan het door de gebruiker gekozen doel. Een voorbeeld: een park is gesponsord. Een Rubbiz gebruiker maakt 30 foto's en ruimt het park op. KIKA ontvangt hierdoor 3,30 euro.

Op dit moment zijn de Nederlandse kustlijn en twee gemeenten voorzien van zones. Dit aantal zal de komende maanden groeien zodat er altijd een gesponsorde zone in de buurt is. Er kan ook buiten de zone worden opgeruimd. Men ontvangt dan alleen de opgeruimde oppervlakte (m²) voor elke foto die wordt gemaakt met zwerfafval.

Rubbiz is vooral geschikt voor families/kinderen en omgevingsbewuste Nederlanders die op een interactieve manier zwerfafval willen opruimen. Rubbiz werkt steeds meer met lokale doelen zodat men ook kan opruimen voor een school of verenging in de buurt. Deze doelen staan dan boven aan in de lijst. De app is wat minder geschikt voor de "fanatieke opruimer".

Er is ook een competitie en bewegingselement. Ruimt iemand veel op, dan staat deze persoon hoog in de ranking. Ook verandert de status naarmate iemand meer opruimt.

De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- Opschoongebied of opschoonroute
- Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- Beeldkwaliteit van gebied
- Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

- Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- Gebruikers aansturen of oproepen
- Gebruikers belonen voor hun inzet
- Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers) *op aanvraag*
- Eigen dashboard met resultaten

Praktijkvoorbeeld

Stel een hockeyvereniging spaart voor een nieuw kunstgrasveld en vraagt de leden vriendelijk om een bijdrage.

Sophie besluit samen met een aantal vrienden een tweewekelijks rondje te lopen met de Rubbiz app in haar eigen wijk. Er ligt veel troep vooral bij de lokale supermarkt en daar irriteert ze zich al een tijd aan.

Sophie heeft samen met haar vrienden na een maand 70 euro bij elkaar gelopen. Niet alleen is de hockeyvereniging blij maar ook de bewoners uit de buurt kunnen de hulp van Sophie en haar vrienden waarderen.

Sophie houdt er een goed gevoel aan over. Ze is veel meer bewust geworden van het zwerfafval en ze heeft ook de natuur een handje geholpen.

Kosten

De kosten voor bedrijven en gemeenten variëren afhankelijk van de oppervlakte. De kosten voor een gemiddelde gemeente zijn ongeveer 1900 euro. De gemeente wordt dan ingedeeld in zones (bijvoorbeeld per wijk). Rubbiz levert inzichten in de zwerfafval locaties, de activiteit per zone en de gekozen doelen. Rubbiz levert ook workshops aan basisscholen waarbij voorlichting wordt gegeven en gebieden worden opgeruimd met de app om bewustwording te bevorderen. De opbrengst kan dan ook naar de school gaan.

@ Contactgegevens

Meer weten?

Rubbiz Foundation Hilversum | Kor van der Bij | kpfvanderbij@gmail.com | 06 48473289
www.rubbiz.org | questions@rubbiz.org | [instagram.com/rubbizfoundation/](https://www.instagram.com/rubbizfoundation/)

Schoonmonitor

Als onderzoeks- en promotiebureau binnen het afvaldomein heeft ABR de afgelopen 10 jaar veel ervaring opgedaan met het creëren van bewustzijn en het tot stand brengen van gedragsverandering. Vanuit deze ervaring is de Schoonmonitor ontwikkeld. Met de Schoonmonitor zorg je samen voor een schone leefomgeving.

De Schoonmonitor brengt middels het integrale platform partijen, zoals bewoners, het bedrijfsleven en scholen samen zodat de hele 'schoon' community (meer) betrokken raakt bij de leefbaarheid binnen de gemeente. De Schoonmonitor is een ideaal platform voor gemeenten die willen inzetten op burgerparticipatie in combinatie met data gedreven werken (monitoren). In onze nieuwste versie kunnen bewoners opruimacties organiseren en periodiek hun mening geven over bijvoorbeeld een straat, park of het beleid binnen de gemeente. Deelnemers worden beloond voor hun inzet. Door verschillende activiteiten te voltooien spaart een deelnemer stempels voor een (digitale) stempelkaart. Als deze vol is kan de deelnemer een beloning kiezen, bijvoorbeeld van een aangesloten lokale ondernemer. In de app kunnen deelnemers ook tips en tricks omtrent recycling van afval vinden en is er voor de kinderen een leuke game te spelen of kunnen ze aan de slag met een van de vele leuke knutselopdrachten van afvalmonsters Joep en Jasmijn.

De gemeente kan het platform inzetten als onderzoeks- en activatie instrument. Zo kun je als gemeente aan de hand van vragenlijsten de beleving monitoren, oplossingen vinden of draagvlak onderzoeken. De resultaten hiervan zijn terug te vinden in een overzichtelijk online dashboard dat alleen voor de gemeente zichtbaar is. Door de nieuws- en opruimfunctie kom je als gemeente dicht bij je bewoners, kan je hen faciliteren of zelf als gemeente acties starten en bewoners vragen hier aan deel te nemen. De acties worden ook gemonitord, bijvoorbeeld op basis van gevonden stuks afval, het type afval of door middel van fotoregistratie. Vrijwilligers kunnen eenvoudig in het zonnetje gezet worden en inwoners kunnen meegenomen worden in alles wat er speelt binnen de openbare ruimte. De app kan door de achterliggende techniek van het platform eenvoudig verder naar wens worden aangepast. Nieuwsgierig geworden? Neem dan contact op voor een uitgebreide toelichting.

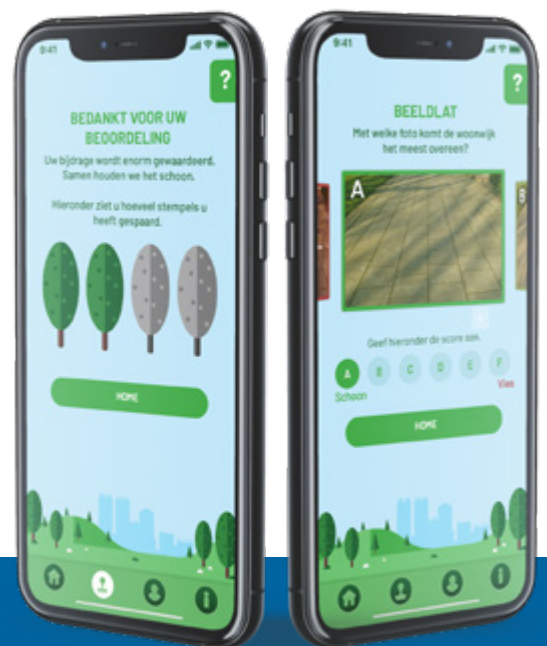
De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- ✓ Opschoongebied of opschoonroute
- ✓ Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- ✓ Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- ✓ Beeldkwaliteit van gebied
- ✓ Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

- ✓ Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- ✓ Gebruikers aansturen of oproepen
- ✓ Gebruikers belonen voor hun inzet
- ✓ Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers)
- ✓ Eigen dashboard met resultaten

Kosten

Gemeente: licentiekosten vanaf €250,00 per maand.
Inwoners: gratis.

@ Contactgegevens

Meer weten?

Lars de Werd | Lars@abreactivatie.nl
06 15060461 | 073 8512406

Schoonkaart van Supporter van Schoon

Alle opschoonacties en schoongebieden van Supporters van Schoon op de kaart van Nederland

Er zijn al heel veel Supporters van Schoon. En dat is mooi. Want afval dat op straat belandt, zwerft rond. Door onze buurten en parken, over onze sportvelden en stranden. Supporter van Schoon ben je als je zorgt dat jouw afval netjes in de afvalbak belandt. Én als je af en toe wat opruimt van een ander. Samen gaan we voor schoon. Opschonen kan op drie manieren:

- Doe mee met een opschoonactie in je buurt
- Start je eigen opschoonactie
- Hou een stukje van je buurt schoon

Nieuwsgierig wie er in jouw buurt zwerfafval opruimt? Zelf of samen een stukje van je omgeving schoonhouden? Bekijk op de kaart bij welke opschoonacties hulp gewenst is. Of waar jij aan de slag wil.

Na registratie heeft de gebruiker een eigen detailpagina met een actie of een gebied, om vervolgens te delen in zijn/haar netwerk. Ook kan er een additionele 'ervaring' gepost worden op deze pagina, om bijvoorbeeld te laten weten hoe de actie is gegaan, of wat er zoal gevonden is tijdens het opruimen van het gebied.

De supporter gegevens zijn niet publiekelijk beschikbaar of deelbaar, op de gegevens na die je online kan zien. Nederland Schoon kan wel:

1. Een opt-in mailing sturen naar gebruikers in een gemeente om te vragen of de persoonsgegevens eenmalig met een gemeente gedeeld kan worden.
2. Vanuit Nederland Schoon/Supporter van Schoon communiceren over een actie/een gebied, of bijvoorbeeld over een campagne zoals de Landelijke Opschoondag. Soms ook in samenspraak met een bedrijf of een gemeente.

De checklist functionaliteiten

Wat registreert de gebruiker in de app:

- Opschoongebied of opschoonroute
- Gevonden of opgeruimde item/voorwerp
- Kenmerken van het gevonden item (locatie, foto, categorie, object, materiaal en merk)
- Beeldkwaliteit van gebied
- Beleving van gebied

Wat kun je als gemeente (met licentie):

- Contactgegevens van gebruikers verkrijgen
- Gebruikers aansturen of oproepen
- Gebruikers belonen voor hun inzet
- Gemeente pagina maken (gericht aan gebruikers)
- Eigen dashboard met resultaten

“Zet jouw eigen schoongebied op de kaart: een stukje stoep, straat, strand of park dat je voortaan zwerfafvalvrij houdt. Kies bijvoorbeeld voor de wandelroute met je hond. Of de omgeving van je bedrijf, school of sportclub. Samen één weekend in de maand een uurtje met een grijper rond en het is weer schoon”.

@ Contactgegevens

Meer weten?

Stichting Nederland Schoon | Wendy Saas
wsaas@nederlandschoon.nl

Stichting Nederland Schoon
Benoordenhoutseweg 46
2596 BC Den Haag

070 304 2080
info@nederlandschoon.nl

Dit is een uitgave van Stichting Nederland Schoon - mei 2021.